

Testy a monitorovanie vírusu HIV

Informácie pre pacientov

VTEDY+TERAZ

Krvné testy hrajú dôležitú úlohu pri kontrole (monitoringu) HIV infekcie. Niektoré z nich, ako je napríklad test protilátok proti HIV sa vykoná hneď pri stanovení diagnózy HIV. Od stanovenia diagnózy sa z rôznych dôvodov budú robiť aj ďalšie testy, týkajúce sa napríklad monitorovania vášho imunitného systému a zisťovania iných zdravotných problémov.

► Laboratórne testy

Laboratórne testy pomôžu vám aj vášmu lekárovi:

- 1 Skontrolovať stav vášho imunitného systému (počet CD4 buniek)
- 2 Vypočítať hladinu vírusu HIV vo vašom tele (vírusovú záťaž)
- 3 Rozhodnúť sa, kedy začať liečbu
- 4 Stanoviť, ktoré antiretrovirotiká sú pre vás najlepšie
- 5 Sledovať, či liek, ktoré užívate, je účinný
- 6 Spoznať, či niektorý liek vo vašom liečebnom režime vyvoláva vedľajšie účinky
- 7 Rýchlo zistiť iné infekcie alebo problémy, ktoré sa môžu objaviť

Dôležité testy

Niektoré testy sa pravdepodobne budú robiť častejšie ako iné. Existuje celý rad možných testov, ktoré si väčšinou vyžadujú odber vzorky krvi a jej odoslanie do laboratória na analýzu. Dva najčastejšie používané krvné testy slúžia na stanovenie počtu CD4 buniek a vírusovej záťaže HIV.

Počet CD4 buniek nám poskytuje prehľad o stave vášho imunitného systému. Je dôležité poznať trendy v zmene počtu CD4 buniek, pretože môžu podliehať výkyvom, čo znamená, že sa môžu zvyšovať alebo znižovať v priebehu dňa, keď ste v strese alebo sa necítite dobre.

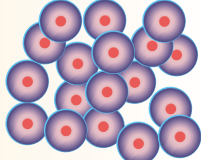
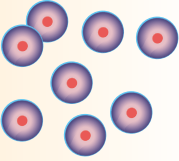
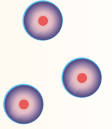
Vírusová záťaž sa týka počtu kópií vírusu HIV vo vašej krvi. Hlavným cieľom liečby je taká vírusová záťaž, ktorá je nemerateľná. To však neznamená, že vírus zmizol, ale to, že jeho hladiny sú príliš malé, aby sa testom dali zachytiť. V dnešnej dobe sú testy natoľko zdokonalené, že dokážu zistiť aj veľmi malé hladiny HIV v krvi.

Medzi ďalšie testy patrí testovanie rezistencie na lieky proti HIV, pomocou ktorých sa zisťuje rezistencia na niektoré antivirotiká. Často sa robí celkový krvný obraz, ktorý môže odhaliť iné ochorenia alebo chorobné stavy. Lipidové testy zas slúžia na stanovenie hladiny tukov a triglyceridov z hľadiska rizika vzniku srdcového ochorenia. Samotný vírus HIV a niektoré z liekov, používaných v jeho liečbe, sa spájajú s abnormálnymi hladinami lipidov (cholesterolu a triglyceridov, teda tukov v krvi). Niekedy sa stanovuje hladina glukózy (krvného cukru), aby sa včas odhalil diabetes.

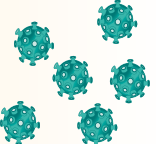
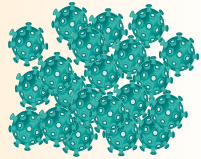
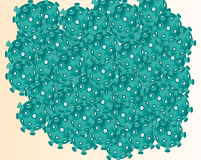
Testy funkcie pečene a obličiek sa robia za účelom zistenia ich funkčného stavu a na odhalenie problémov ako sú iné ochorenia alebo infekcia.

Dostupné sú aj mnohé ďalšie testy, ktoré sa realizujú individuálne v závislosti od vašej liečby a vášho zdravotného stavu. Požiadajte svojho lekára, aby vám vysvetlil, čo ktorý test znamená.

Tabulka 1: Počet CD4 poukazuje na to, ako funguje váš imunitný systém

Zdravý imunitný systém	≥ 500 buniek/mm ³	
Oslabený imunitný systém	200–499 buniek/mm ³	
Vážne oslabený imunitný systém – vysoké riziko infekcie	< 200 buniek/mm ³	

Tabulka 2: Vírusová záťaž meria počet kópií vírusu HIV v krvi

Nedetekovateľná Množstvo vírusu v krvi je príliš malé na to, aby sa dalo zistiť To neznamena, že osoba už nie je infikovaná	< 50 kópií/ml (niekedy menej ako 400 kópií/ml v závislosti od citlivosti testu)	
Nízka až stredne vysoká	400–100 000 kópií/ml	
Vysoká	$> 100\ 000$ kópií/ml	

► Vykonávanie testov

Na začiatku ste sa pravdepodobne podrobili testu HIV protilátok. Pomocou tohto testu sa zistí prítomnosť HIV, ale skôr, než vám povedia definitívnu diagnózu, je potrebné urobiť tzv. konfirmačný test na potvrdenie diagnózy.

Od stanovenia diagnózy vám pravdepodobne budú robiť viacero testov, vrátane počtu CD4 buniek a vírusovej záťaže. Tieto budú potom zaznamenané do jedného súboru, a nazývajú sa základné (východiskové) výsledky. Pomôže to pri porovnávaní s ďalšími výsledkami testov v budúcnosti, pričom zmeny oproti východiskovým hodnotám sa budú zaznamenávať.

Testy sa pravdepodobne budú robiť niekoľkokrát do roka, aby ste spolu s vaším lekárom mohli všetko sledovať a kontrolovať váš zdravotný stav. Inokedy bude potrebné urobiť testy pred prvým nasadením lieku, alebo pri zmene liečby.

Ďalšie testy budú potrebné napríklad vtedy, keď sa nebudete cítiť dobre, prípadne keď sa u vás vyskytnú vedľajšie účinky. Ak máte nejaké otázky v súvislosti s vykonávanými testami alebo ich výsledkami, porozprávajte sa so svojim lekárom alebo zdravotnou sestrou.

